

Joh 13, 6-10 – Met Petrus achter Jezus aan
Votum/groet; Ps 43: 1-3; gebed – GK 200; gen verk; Gez 91; lezen Joh 13, 1-11; kimo; preek; LB 569; gebed; WK 296; collecte; LB 575: 1, 4, 6; zegen
Bergschenhoek 26.3.2023

Kindermoment **dia**

Doe jij wel eens een klusje thuis? Welke? Bv afwassen, tafel dekken... Vind jij het leuk om ze te doen? Zijn er ook wel minder leuke klusjes die soms moeten worden gedaan? Voorbeeld? Stel je voor: je hebt overgegeven op de grond. Wie ruimt dat op? Zou jij het willen doen?

In het verhaal dat we hebben gelezen gaat het ook om een niet zo leuk klusje. Welk klusje? Voeten wassen. Vroeger echt niet zo'n leuke klus. Blote voeten met modder, rotzooi, poep, kon allemaal. Niemand deed dat graag. Maar wie ging het doen? Jezus! Is dat niet gek? Eigenlijk wel. Jezus is de Zoon van God. En dan gaat Hij zo'n vies klusje doen. Waarom? Ik denk: Hij houdt zoveel van ons, dat Hij zegt: Ik doe graag de vieze klusjes die jij had moeten doen.

Mag ik jouw voeten wassen? **dia**

Heb jij wel eens aan jouw vader of moeder gevraagd: Pap, mam, mag ik jouw voeten wassen? Beetje gek. Stel je voor dat ik het zou vragen aan de mensen in de kerk? Is ook een beetje gek. Maar ik dacht: zullen we het doen? Aan de mensen hier in de kerk vragen of ik iemand de voeten mag wassen? Ben benieuwd wat ze zeggen... Kom, laten we het doen: Van wie mag ik de voeten wassen?

[Misschien biedt iemand zich aan. Dan doen. En vragen: hoe was dat voor jou? Hoe voelde het? Als niemand zich aanbiedt, dan zeggen: Best logisch, is ook niet niks, je voeten laten wassen, soort van intiem, iemand zit aan je voeten, en misschien zijn ze niet zo mooi. Kan allemaal. Ik zou me ook niet spontaan aanbieden. Wat zou je zeggen als Jezus het aan jou zou vragen: mag ik jouw voeten wassen?

We gaan daarmee verder. Jezus wast de voeten van zijn leerlingen. Hij kruipt voor jou over de grond. Mag ik jouw voeten wassen? Ik ga daar vier vragen bij stellen. Wil jij wat Jezus

doet? Voel jij wat Jezus doet? Begrijp jij wat Jezus doet? En tenslotte: Laat jij Jezus doen wat Hij doet?

Even vooraf **dia**

Even vooraf. Bij dit verhaal heb je vaak de neiging om meteen naar de toepassing te gaan. De toepassing die Jezus trouwens zelf geeft: *‘Als ik jullie de voeten gewassen heb, dan moet je ook elkaars voeten wassen’*. En dan gaan we het daar over hebben. Wat dat is en hoe je dat doet.

Ik hou het vandaag alleen bij die voetwassing zelf. Ik wil inzoomen op die reactie van Petrus en dat gesprekje dat hij met Jezus heeft. Samen op ons in laten werken: wat gebeurt hier eigenlijk allemaal? Want voordat jij en ik zelf bij anderen voeten gaan wassen, moeten we ons eerst door Jezus de voeten *laten* wassen. En dat is iets om apart bij stil te staan.

Wil jij wat Jezus doet? **dia**

Wat gebeurt hier nou eigenlijk? Johannes vertelt het. Met drama en spanning. *‘Jezus wist dat zijn Vader Hem alle macht had gegeven en dat Hij van God was gekomen en weer naar God zou terug gaan’*... Dan verwacht je een koninklijke entree. Trompetgeschal, bazuïngeklank. Tadaa, hier komt de Zoon van God in zijn macht en glorie! Maar nee: *‘Hij stond tijdens de maaltijd op. Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om, goot water in een waskom en begon de voeten van de discipelen te wassen’*. Dat is Jezus’ glorieuze entree. In een schortje gaat Hij voor al zijn discipelen op de knieën en begint hun voeten te wassen.

In de cultuur van toen was het een heel vernederend werkje. Joodse slaven mochten het niet eens doen. Alleen gastarbeiders, zeg maar. Het was vernederend. En ook vies. Je liep met blote voeten in je sandalen op straat en je voeten werden behoorlijk vies. Je kreeg wondjes, korstjes, eelt, schimmel tussen de tenen. Niet echt lekker om schoon te maken. Maar het moest wel gebeuren. Met vieze voeten kon je echt niet aan tafel. Want je lag toen aan tafel. Nou, dan zijn die voeten met hun wondjes en vuil goed te zien en ook te ruiken. En nu gaat Jezus de voeten wassen. Dat vieze en vernederende werkje. Hij die alle macht van de Vader heeft gekregen, Hij kruipt voor zijn leerlingen over de grond.

Petrus kan het niet aanzien. *‘U wilt toch niet mijn voeten wassen, Heer!’* Hij trekt zijn voeten terug. Nooit van mijn leven! Mooie reactie. Zouden we allemaal mogen hebben. Jezus die voor jou over de grond kruipt? Jouw Heer? Het slaat nergens op. Jezus is daar veel te groot voor. Vind jij het oké dat Jezus zich zo voor jou vernedert? Dat Hij jouw goorheid afwast? Het is gewoon tenenkrommend. Zijn we nou helemaal gek geworden? Sta eens even stil: wil jij wat Jezus doet?

Voel jij wat Jezus doet? **dia**

Voeten zijn bijzondere lichaamsdelen. Je staat er op. Je loopt erop. Ze dragen je. Ze brengen je naar de plek waar jij moet zijn. Voeten zijn tegelijk hele gevoelige lichaamsdelen. Ik wil liever niet dat iemand eraan komt. In mijn zij mag je mij kietelen, dat kan ik redelijk aan, maar kom niet aan mijn voeten, dan hou ik het niet meer... Voeten zijn ook nog eens persoonlijk. Als je iets aan je voeten hebt, laat je daar een pedicure naar kijken en niet iemand anders.

In de Bijbel is er ook iets met voeten. Iemands voeten aanraken kan een teken van onderwerping zijn. Vijanden werpen zich aan je voeten neer¹. Voeten aanraken kan ook een teken zijn van liefde en overgave. Maria waste Jezus de voeten – ze liet zien hoeveel ze hield van Jezus². Na Jezus’ opstanding grijpen de vrouwen bij het graf Jezus bij de voeten als zij Hem in levenden lijve zien³. Dan is het een teken van aanbidding. Iemands voeten vastpakken, aanraken – het is dus een gebaar waar heel veel in zit.

Iemands voeten aanraken betekent dat je dichtbij een ander komt. Je raakt hem of haar aan op een kwetsbare en gevoelige plek. Als Jezus je voeten wast, dan is dat ook wat Hij doet. Hij raakt jou aan in je persoonlijke leven. Hij komt op jouw kwetsbare plekken. Misschien heeft er zich vuil opgehoopt. Er zijn wonden. Er zijn vergroeiingen waar jij je voor schaamt. Er zit vuil en schimmel tussen je tenen. Je verstopt die plekken het liefst voor anderen.

Maar dan komt Jezus en Hij raakt jouw voeten aan. Daar waar geen mens je aanraakt, daar komt Hij. En Hij komt met liefde en met tederheid. Neemt je voeten in zijn handen. Maakt ze schoon. Voorzichtig en liefdevol. Ik zie ze, die vieze vlekken, die wonden, littekens, die vergroeiingen. Ik raak ze in liefde aan. *‘Jezus had de mensen die Hem in de wereld*

¹ Ps 110 / 1Kor 15, 25-26.

² Joh 11, 2 / Luk 7, 37-38

³ Matt 28, 9.

toebehoorden lief en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan'. Dat zie je hier al. Jezus wast de voeten van zijn leerlingen. Hij aanvaardt jou zoals je bent, met al die viezigheid, littekens en vergroeiingen die bij jou horen. Sta eens stil. Voel jij wat Jezus doet?

Begrijp jij wat Jezus doet? [dia](#)

'Jezus wist dat zijn tijd gekomen was', vertelt Johannes, de tijd *'dat Hij uit de wereld zou terugkeren naar de Vader'*. Het grote moment van zijn leven is nu gekomen. Straks is Hij bij de Vader. Hoe moeten zijn leerlingen zich Hem dan herinneren? Welk beeld moeten zij van Jezus vasthouden, als Hij straks bij zijn Vader is, en zij in de wereld achterblijven? Dit dus: de slaaf die jou de voeten wast. De Zoon van God aan wie door de Vader alle macht is gegeven, die voor jou over de grond kruipt.

Petrus begrijpt het niet. Het wil er bij hem niet in. *'U, mijn voeten wassen?'* Echt niet! *'Je begrijpt het nu nog niet',* zegt Jezus dan, *'later zul je het begrijpen'*. Dat voeten wassen is een symbool. Een symbool van wat er in de nacht en dag hierna zal gebeuren met Jezus. Een dag later zal Jezus niet alleen zijn bovenkleed 'afleggen', maar zijn hele leven. Zoals Hij eerder had gezegd: *'Ik leg mijn leven af voor mijn schapen'*⁴. Een dag later zal Petrus zien hoe Jezus totaal vernederd wordt aan het kruis. Naakt zal Hij daar hangen, minder dan een mens zal Hij zijn. Dan zal het inzicht komen. Dit is Jezus. De Zoon van de Vader die zich voor mij vernedert en zijn leven voor mij aflegt. Vrijwillig en uit liefde. Om ons en onze zonden.

Zie je wat er gebeurt? Gods Zoon kruipt voor jou over de grond. En dat is de manier waarop Jezus God zichtbaar maakt. En dat is ongehoord. Jezus laat een God zien die zich vernedert, bij jou neerknielt om je vuil weg te wassen en voor jou over de grond kruipt. Dat is schokkend. Maar zo laat God zien wie Hij is.

En het gebeurt bij iedereen, hè. Alle 24 voeten. De voeten van Judas die Hem zal verraden. Van Petrus die Hem zal verloochenen. Thomas met zijn twijfel. En van al die andere die allemaal hard bij Hem weg zullen rennen vannacht. Niemand wordt overgeslagen. Hij wast ze allemaal de voeten. Zo is Jezus. Zo is God. De slaaf die jou de voeten wast, wie je ook bent en wat je ook hebt gedaan. Laat het binnen komen: begrijp jij wat Jezus doet, begrijp jij het echt?

⁴ Joh 10, 15

Laat jij Jezus doen wat Hij doet? **dia**

Ja, lieve mensen, dat is de hamvraag. Laat jij Jezus doen wat Hij doet? Petrus wil het niet. Nooit van mijn leven! Hij trekt zijn voeten terug. Maar Jezus maakt er geen dolletje van. *‘Als ik jouw voeten niet mag wassen, Petrus, dan kun je niet bij Mij horen’*. Zo staat het er voor. Wil jij bij Jezus horen? Dan moet je Hem voor jou over de grond laten kruipen. Dan moet je zeggen: U bent mijn slaaf, ik veeg aan u mijn voeten af.

Laat Mij mijn gang gaan, zegt Jezus tegen Petrus. Dat zit ook in dat raadselachtige vers 10. *‘Was mij dan maar helemaal, van top tot teen’*, zegt Petrus. Nee, zegt Jezus dan, helemaal gewassen worden, daar gaat het nu niet om. De Joden in die tijd namen vooraf aan het Pesachmaal een ritueel bad bij de tempel. Als ze aan tafel gingen hoefden alleen nog maar de voeten gewassen te worden. Dus *‘wie gebaad heeft, hoeft alleen nog zijn voeten te wassen’*. Helemaal gewassen geworden – dat is nu even niet aan de orde. Waar het nu om gaat: steek je voeten uit, laat Mij ze wassen.

Lieve mensen, dat is niet niks. Jezus laten doen wat Hij doet. Aan Hem je gore voeten afvegen. Jezus toegang geven tot de vieze plekken van je leven, de vergroeiingen, de wonden, het opgehoopte vuil. Maak ze maar schoon, zeg je, want ik kan het niet. Ik schaam me kapot, het is belachelijk en genant, want U bent de Zoon van God, de hoogverheven Heer. Maar zo alleen kun jij bij Jezus horen. Alleen als je Jezus laat doen wat Hij doet.

Genade ontvangen is misschien wel het moeilijkste dat er is. Je wordt uitgeschakeld, opzij gezet. Doe jij maar je trots, je controle, je autonomie weg. *‘Dat nooit!’*, wil je zeggen, zoals Petrus. Ja, het kruis is de plek waar wij allemaal dat mogen en moeten roepen. Dat nooit! Er klopt niks van! Maar om bij Jezus te kunnen horen – hou dan maar je mond en zeg niks meer. Steek je voeten uit en laat Jezus voor jou over de grond kruipen. Dus: laat jij Jezus doen wat Hij hier doet? Jij mag het zeggen...

Amen